

Per e-mail
Openbaar ministerie
College van procureurs-generaal
G.W van der Burg, voorzitter

Amsterdam, 26 augustus 2020

Betreft: inzet opsporingsbevoegdheden en dwangmiddelen tegen advocaten

Geachte heer Van der Burg,

Op vrijdag 21 augustus 2020 heeft het AD een artikel gepubliceerd waaruit volgt dat het Landelijk Parket in juni 2019 heeft besloten om twee advocaten te laten observeren en bij een vliegtuigmaatschappij gegevens te vorderen toeziende op een van hen. Tevens zijn de autoriteiten van Dubai verzocht om de advocaten in Dubai te observeren en daarvan verslag te doen aan de Nederlandse autoriteiten.

Feitelijke gang van zaken

Op basis van alle inmiddels bekend gemaakte informatie is het volgende duidelijk geworden: Het TCI heeft op 19 juni 2019 informatie verstrekt aan de Politie, inhoudende dat een advocaat hoogstwaarschijnlijk in Dubai een ontmoeting zou hebben met de hoofdverdachte in het strafrechtelijk onderzoek Marengo.

Vervolgens is bij de luchtvaartmaatschappij een vordering ingediend teneinde te verifiëren of die advocaat een vlucht had geboekt. Het Landelijk Parket heeft vervolgens opdracht gegeven om op Schiphol een observatie uit te voeren waar twee advocaten zijn geobserveerd die een vlucht naar Dubai hebben genomen. Namens het Landelijk Parket is de autoriteiten van Dubai verzocht de advocaten na aankomst te volgen en observeren zodat kon worden waargenomen met wie zij een afspraak hadden. De autoriteiten van Dubai hebben de advocaten gevolgd en geobserveerd en hebben waargenomen dat zij een ontmoeting hadden met een andere verdachte in dit strafproces, te weten hun eigen cliënt.

Er is geen proces-verbaal van deze opsporingshandelingen toegevoegd aan enig strafdossier en dus ook niet aan het strafdossier van de gezochte hoofdverdachte of de verdachte waarvan is waargenomen dat hij een ontmoeting had met zijn eigen advocaten. De desbetreffende advocaten zijn tot 20 augustus 2020 niet geïnformeerd. Het College van procureurs-generaal is niet op voorhand geïnformeerd of om toestemming gevraagd voor deze opsporingshandelingen jegens advocaten.

Secretariaat

Vondelstraat 41
1054 GJ
Amsterdam
Nederland

T +31 (0)20 606 06 80
F +31 (0)20 606 06 81
E info@nvs.nl
www.nvs.nl

Bank:
NL76ABNA0481762302
T.n.v.: Nederlandse Vereniging
van Strafrechtadvocaten

Mocht deze weergave onjuistheden of onvolledigheden bevatten, dan verzoeken wij u dat in uw reactie aan ons te laten weten.

Berichtgeving Landelijk Parket

Naar aanleiding van de vragen die het AD voorafgaand aan de publicatie aan het Landelijk Parket heeft gesteld, heeft het Landelijk Parket op donderdag 20 augustus 2020 de twee desbetreffende advocaten telefonisch op de hoogte gebracht van de opsporingshandelingen die jegens hen zijn ingezet.

Tevens heeft het Landelijk Parket een reactie aan het AD gegeven die in het artikel staat weergegeven. Het Landelijk Parket heeft desgevraagd aanvullend aan het AD medegedeeld dat er in de zoektocht naar de hoofdverdachte geen andere advocaten zijn geobserveerd.¹ Op de aanvullende vraag van het AD of er in het onderzoek Marengo wel opsporingsmethoden tegen andere advocaten zijn ingezet heeft het Landelijk Parket tot op heden geen antwoord willen geven, zo heeft het AD mij desgevraagd medegedeeld.

Op 21 augustus om 08.12 uur heeft het Landelijk Parket een persbericht geplaatst.² Het Landelijk Parket heeft hierin uiteengezet dat door het observeren van deze advocaten geen inbreuk werd gemaakt op de vertrouwelijke relatie van een advocaat met zijn cliënt, omdat de hoofdverdachte in het Marengo-proces door een andere advocaat werd vertegenwoordigd. In dit persbericht wordt niet verwezen naar de Aanwijzing toepassing opsporingsbevoegdheden en dwangmiddelen tegen advocaten. Dat is niet vreemd, omdat het standpunt werd ingenomen dat het verschoningsrecht in dezen niet in het geding was. Evenmin staat in het persbericht vermeld dat de autoriteiten van Dubai wel een ontmoeting hebben waargenomen tussen de advocaten en hun eigen cliënt en daarover het OM hebben geïnformeerd.

De heer John Lucas, hoofdofficier van justitie van het Landelijk Parket, heeft vervolgens in verschillende media interviews gegeven over de verrichte opsporingshandelingen.³ Het Landelijk Parket heeft eveneens op 21 augustus 2020 aan RTL medegedeeld dat betreurd werd dat deze informatie bekend was geworden en dat zulks niet de bedoeling was.

Op vrijdagmiddag 21 augustus is de heer Lucas geïnterviewd voor het programma Nieuws & Co. Dat interview is direct na het nieuws en de reclame van 17:00 uur uitgezonden.⁴ De heer Lucas zegt in dit interview dat geen sprake was van een schending van de vertrouwelijkheid, want die vertrouwelijkheid geldt voor de inhoud van een gesprek. De bewegingen van een advocaat om zijn cliënt te bezoeken vallen volgens de heer Lucas niet onder het verschoningsrecht en advocaten die menen dat dat wel zo is hebben volgens de heer Lucas 'een te ruime interpretatie van hun bevoegdheden'. Verder zet de heer Lucas uiteen dat 'iedereen soms bijdraagt aan de opsporing' en dat zodoende mensen kunnen worden gevolgd

¹ <https://www.ad.nl/binnenland/om-geen-andere-advocaten-gevolgd-tijdens-jacht-op-taghi~ade20c03/>

² <https://www.ad.nl/binnenland/politie-volgde-advocaten-in-klopjacht-op-taghi-advocatuur-woedend~abo82423/>

³ De heer Lucas heeft interviews gegeven aan tenminste de NOS (radio en tv), AT5 en RTL Boulevard.

⁴ <https://www.nporadio1.nl/nieuws-en-co/onderwerpen/63634-2020-08-21-mocht-de-politie-twee-advocaten-schaduw-in-de-zoektocht-naar-ridouan-taghi>

in een zoektocht naar een verdachte. Dit waren weliswaar advocaten die werden gevolgd, maar niet de advocaten van de betrokkene dus het was wat dat betreft 'een gewoon persoon', aldus de heer Lucas. In andere media heeft hij zich in soortgelijke bewoordingen uitgelaten.

Op vrijdagavond 21 augustus is de heer Lucas als gast verschenen in het TV-programma Op1. Tijdens deze uitzending heeft hij nog een aantal relevante opmerkingen gemaakt. Samengevat luiden die dat de opsporingshandelingen naar deze verdachte plaatsvinden in een traject dat los staat van de waarheidsvinding. Dat is ook de reden dat deze opsporingshandelingen geen deel uitmaken van het strafdossier. Overigens had de redactie van Op1 mij als voorzitter van de NVSA uitgenodigd om als gast aan tafel te verschijnen om hierover te spreken. De heer Lucas was evenwel uitsluitend bereid als gast bij Op1 te verschijnen 'als er geen advocaat aan tafel zou zitten'. Daarop heeft de redactie mij geïnformeerd dat zij gezien die eis van het OM hebben besloten mij af te bellen, zodat de heer Lucas in de uitzending zou verschijnen.

Berichtgeving College

Op 21 augustus 2020 om 13.49 uur heeft ook uw College een reactie geplaatst op de website van het OM. Daarin wordt gesteld dat de afwegingen die door Politie en het Landelijk Parket zijn gemaakt 'passen binnen het kader van de Aanwijzing toepassing opsporingsbevoegdheden en dwangmiddelen tegen advocaten'. Voorts wordt uiteengezet dat sprake was van uitzonderlijke omstandigheden en dat het College achter de afweging van het Landelijk Parket staat.

Standpunt NVSA

De Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten (NVSA) maakt zich bijzonder grote zorgen over de wijze waarop door het Landelijk Parket invulling wordt gegeven aan het verschoningsrecht. Daarnaast is uitermate zorgelijk dat het Landelijk Parket advocaten in binnen- en buitenland heeft laten volgen en naar aanleiding van een vordering vluchtgegevens van een advocaat heeft verkregen, zonder dat de inzet van die opsporingshandelingen voorafgaand (door uw College, de CTC of de rechter-commissaris) of achteraf (door de rechter) ter toetsing is of wordt voorgelegd.

Vragen aan College

Allereerst verzoeken wij uw College om, indien in dit onderzoek of andere onderzoeken vaker opsporingshandelingen en dwangmiddelen zijn ingezet tegen advocaten die geen verdachten zijn, op de kortst mogelijke termijn de betrokken advocaten en de Deken daarover te informeren en de inzet daarvan onderdeel te laten zijn van een rechterlijke toetsing.

Daarnaast willen wij uw College een aantal vragen voorleggen. Die vragen zijn deels gebaseerd op de uitlatingen van de heer Lucas, maar hebben een algemene insteek en hebben geen betrekking op de specifieke afwegingen die in het onderzoek Marengo zijn gemaakt.

1. Deelt u het standpunt van de heer Lucas dat de reisbewegingen die een advocaat maakt om zijn cliënt te bezoeken niet valt onder de bescherming van het verschoningsrecht en zo ja, waarop baseert u dat?
2. Het Landelijk Parket heeft toegelicht niet te weten of de hoofdverdachte (tevens) werd bijgestaan door de advocaat die hem zou gaan bezoeken, en heeft aangenomen dat er tussen hen geen sprake was van een advocaat-cliënt relatie. Deelt u het standpunt van de heer Lucas dat als een advocaat een afspraak heeft met iemand die niet de cliënt van die advocaat is, dan wel waarvan niet bekend is of diegene een cliënt van die advocaat is, die afspraak niet valt onder de bescherming van het verschoningsrecht en zo ja, waarop baseert u dat?
3. Deelt u het standpunt van de heer Lucas dat de opsporingshandelingen teneinde een verdachte aan te houden niet aan het strafdossier van die verdachte hoeven te worden toegevoegd omdat dat niet valt onder de waarheidsvinding en zo ja, waarop baseert u dat?
4. Indien ten behoeve van de aanhouding van een verdachte werkzaamheden en/of opsporingshandelingen worden verricht en/of dwangmiddelen worden ingezet, is dat dan onderdeel van de 'opsporing' als omschreven in art. 132a Sv en/of onderdeel van het 'opsporingsonderzoek' als bedoeld in Tweede Boek, Titel I Wetboek van Strafvordering?
5. Indien ten behoeve van de aanhouding van een verdachte werkzaamheden en/of opsporingshandelingen worden verricht en/of dwangmiddelen worden ingezet, is dat dan onderdeel van de waarheidsvinding?
6. De autoriteiten van Dubai hebben een ontmoeting waargenomen tussen advocaten en hun eigen cliënt, waarvan de inhoud niet bekend is geworden. Indien de autoriteiten een advocaat volgen/observeren en een ontmoeting van die advocaat met een eigen cliënt waarnemen, waarvan dan de locatie en het tijdstip bekend wordt bij de autoriteiten, levert dat dan een schending op van het verschoningsrecht? En zo ja, is uw College van mening dat de advocaat en cliënt over een dergelijke schending dienen te worden geïnformeerd?
7. Dient voor de inzet van opsporingshandelingen en dwangmiddelen jegens een advocaat die geen verdachte is voorafgaand overleg met de parketleiding plaats te vinden en dient de parketleiding daarover vervolgens voorafgaand aan die inzet het College te informeren?
8. Wordt de Deken van de Orde van Advocaten geïnformeerd of geconsulteerd indien opsporingshandelingen en dwangmiddelen tegen een advocaat worden ingezet, zowel in de situatie dat die advocaat wel en geen verdachte is?

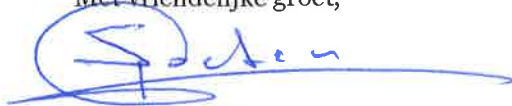
9. Wordt de rechter-commissaris geïnformeerd of geconsulteerd indien opsporingshandelingen en dwangmiddelen tegen een advocaat worden overwogen, zowel in de situatie dat die advocaat wel en geen verdachte is?

10. Op welke wijze vindt achteraf de toetsing plaats van de inzet van opsporingshandelingen en dwangmiddelen jegens een advocaat, zowel in de situatie dat die advocaat wel en geen verdachte is?

Wij danken uw College op voorhand voor uw tijd en aandacht en zien uw reactie gaarne tegemoet.

Een afschrift van deze brief zenden wij aan de Nederlandse Orde van Advocaten.

Met vriendelijke groet,

Jeroen Soeteman
Voorzitter NVSA